

22.4.2004

Liikenne- ja viestintäministeriö
Ratahallintokeskus

RATAHALLINTOKESKUKSEN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2003

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa Ratahallintokeskuksen tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2003 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan sekä liikenne- ja viestintäministeriölle että Ratahallintokeskukselle. Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja, JHTT Arto Manninen ja valvonut tarkastuspäällikkö Markku Heikkinen.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut Ratahallintokeskuksen tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskenta-toimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja laskelmien tarkastelu

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

Talousarviossa suoriteperusteisesti budjetoidun momentin 31.40.78. (Eräät ratahankkeet), alajaottelulle Kerava-Lahti –oikorata on jätetty kohdentamatta vuodelle 2003 kuuluvia, taseen keskeneräiseen käyttöomaisuuteen kirjattavia pitkävaikutteisia menoja ainakin 0,5 milj. euron määrästä. Talousarvion mukaisella kohdentamisperusteella

olisi momentin arviomääräraha ylitetty. Menot on kohdennettu maksettavaksi vuoden 2004 määrärahasta.

Talousarviossa maksuperusteisesti budjetoidulle momentille 11.19.03. (Muut veronluonteiset tulot, ratavero) on kirjattu talousarvion kohdentamisperusteen vastaisesti tammikuussa 2004 vastaanotettu vero 2,0 milj. euroa. Vastaava tulo sisältyy myös tuotto- ja kululaskelman verotuottoihin sekä taseen lyhytaikaisiin saamisiin.

Taseen lyhytaikaisiin saamisiin on vähentävänä eränä kirjattu 210.000 euron ennakkomaksu. Lyhytaikaiset saamiset ja ennakkomaksut ovat taseessa ko. summan verran liian pieniä. Lisäksi käyttöomaisuuden tasearvoihin liittyy tarkemman inventoinnin keskenkärsivyydestä johtuvia epävarmuustekijöitä.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta, on tarkastuksessa todettu muutoin laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteessä 12 esitettyjä tietoja valtuuksista, niiden käytöstä ja käytöstä aiheutuvista menoista ei ole valtuusseuran järjestelyistä johtuen voitu yksityiskohtaisesti varmentaa.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu muutoin esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus ja maksullisen toiminnan kannattavuustiedot

Tuloksellisuuden kuvauksen taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus- ja suoritustietojen sekä kustannusvastaavuuslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa ja edellä mainittujen tietojen perustana olevaa laskentatointia on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältävätkö tuloksellisuuden kuvaus ja kustannusvastaavuuslaskelmat olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot. Tarkastus ei ole kohdistunut tilinpäätöksen vaikuttavuustietoihin.

Tuloksellisuuden kuvauksessa esitetyt tiedot ovat luotettavia ja kustannustietojen osalta myös riittäviä. Muilta osin riittävä tuloksellisuuskuvaus edellyttäisi kustannustietojen ohella myös suorite- ja henkilötyövuositietojen esittämistä tehtävittäin.

Maksullisen toiminnan vuositulosta kuvaavat tiedot kustannusvastaavuuslaskelmissa ovat luotettavia ja riittäviä. Ministeriön maksuasetuksessa liiketaloudellisena suoritteena käsiteltävä kiinteistötoimi jää edellisvuosien tapaan alijäämäiseksi (tuotot 10,2 milj. euroa, alijäämä 3,9 milj. euroa). Tilanne on vuoden 2002 tilintarkastuskertomuksessa todettu ongelmalliseksi maksuperustelain 7 §:n kannalta. Ratahallintokeskus on ryhtynyt toimenpiteisiin liiketaloudellisten suoritteiden vuosituloksen alijäämän ratkaisemiseksi.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyysissä ja tarkastettu kirjanpidon, valtuusseurannan ja muun laskentatoimen tarkastuksen yhteydessä sekä hankintojen tarkastuksessa.

Tilinpäätöslaskelmien käsittelyssä esitettyä huomautusta menojen kohdentamisesta arviomäärärahaan on pidettävä myös kirjanpidon ja määrärahasuurannan sisäisen valvonnan puutteena sekä valtuustietojen esittämisestä tilinpäätöksessä annettua huomautusta valtuusseurannan sisäisen valvonnan puutteena.

Sisäisen valvonnan tarkastuksessa on käsitelty hallintomenoista suoritettuja hankintoja. Tarkastuksessa on tullut esiin puutteita hankinnoista annettujen viraston ohjeiden noudattamisessa.

Ratahallintokeskuksen on syytä ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin edellä todettujen sisäisen valvonnan puutteiden suhteen.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Talousarvion momentin 31.40.78. (Eräät ratahankkeet, mm. Kerava-Lahti –oikorata) osalta on siirretty ainakin 0,5 milj. euron meno talousarvioasetuksen 5 a §:n kohdentamisperusteen vastaisesti vuoden 2004 talousarvion määrärahasta maksettavaksi vuoden 2003 arviomäärärahan ylityksen välttämiseksi.

Momentin 11.19.03 (Muut veronluonteiset tulot, ratavero) osalta on kirjattu 2,0 milj. euron verotulo talousarvioasetuksen 5 a §:n kohdentamisperusteen vastaisesti vuoden 2003 tuloksi.

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on muutoin noudatettu.

ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTOLLE

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen Ratahallintokeskuksen tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 16.8.2004 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt varmistukseen talousarviosäännösten kohdentamisperusteiden noudattamisen.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Mäki-Ranta

Ylitarkastaja, JHTT

Arto Manninen

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriön kansliapäällikkö
Ratahallintokeskuksen ylijohdaja
Ratahallintokeskuksen johtokunnan jäsenet
Valtiokonttori